hefur, í nýjatestamentinu: eilífri forsjón. Þar sem Guðs ráðstöfunin tekur fram, eins og eilífa forsjónin hans og opinberar ráðsályktana hans í hans Guðsríki (Ef. 1,4; Ró. 8,28; 1 Pét. 1,1). Hér merkist svo, að Guð sjeist að hafa tekið ráðsályktun eftir velþóknan vilja síns, en þessi eilífa ráðsályktun, hefur opinberast eftir sama skýjabólstri nýjatestamentisins lærdómsins, hvert í söguni, í stjórn Guðs á heiminum; hans ráðsályktun verður að ráðstöfun = ráðstafandi vilja. Í þessari Guðs heimstjórn greinir nýtekningin greinarmun á hinum hærri og lægri stigunum Guðlegrar ráðstöfunar og Guðsvilja og Guðs ákvörðunar (Gal. 4,2; Akt. 17,30.). Og frá hinum lægri stigunum opinberast alt hið vonda, mannlegt, syndugt, sem ekki kemur samanvið alt hitt að áliti Guðs. (Gal. 4,4.) Og Akt. 17,29—31. — En fremur, á hinum lægri stigunum birtir sjer Guðleg forsjón, þó það vonda sje móti vilja Guðs, þá er það þó ekki laust við Guðs ráðstöfun. Eptir Guðs fyrirætlunum og nýtekningarinnar skoðun, er Guð einnig verkandi í hinu vonda og hinum vonda (Ró. 9,22; 2 Tím. 2,19.) — Í þessum staðnum leiðir nýtekningin menn inní sælu, þarsem nauðsyn og vald ræður, þessa skoðun má ekki skilja það sjónar-miðið fornlegatrúarinnar, eins og Kalvín gjörði. Þá er ekki að heimfæra til Guðs velþóknanlega vilja, maðurinn sje sjálfráða, (eða að Guðsvilji verki jafnt í manninum, og annarstaðar er sagt hið að mjer hjer, eða átakanlegt frelsi, undir Guðlegri stjórn og kristindómi, jafnt og opinberum kristinnar lærdómsins, heldur hið ótvíræða, hreinlega, nauðsyn skoðun, sem gjörir úr frá sjálfstæðu sjónarmiði, hálftrúarmanna, ekki alkristinna í anda og skoðun og kenning sinni. Hvernig eður nýtekningin tala um Guðs eilífa ráðsályktun, beinlínis eftir andans skilningi, í hinum vonda, þeirra líf og hans? Guð er að vísu verkandi í ókristinni, eins og vald, en þetta er ekki eptir hans velþóknanlega vilja, því þetta stig ókristinnar er einungis atriði í hans ráðstöfun, sem ekki er ennþá búið að hverfa, en er á leiðinni gegnum heiminn, og heldur er ekki búið að koma sjer fram, nýtja sjer til sinna. Minkar alla þó í anda mannsins, hlýtur hann að sigra síðar meir, þetta kemur fram eins og nauðsyn, af því forsjón Guðs er skoðuð eins og vald. Öðruvísi er skoðunin á lögmálsins sjónarmiði. Þar er Guðleg forsjón skoðuð ekki eins og neitandi vald, heldur eins og bjóðandi vilji, mannsins vilji er settur gagnvart Guðsvilja, Guð krefur eptir ákveðnu hlýðni (Gal. 3.), segir postulinn Páll, að þetta lögmáls stig hafi tímanlega þýðingu, og verði að gefa rúm hinu æðra stigi: eptir það tekur við náðarinnar stig, þar birtir Guðleg forsjón sjer á fullkomnasta hátt, og Guðsandi sameinar sig mannsins anda, svo hann verði sannleikans heilagi andi. Í náðarinnar ríki á sjer ekki stað fornlegatrú, eða andi lögmálsins, því frelsi mannsins hefur sameinast sig Guðsvilja, og þessvegna hefur mannsinsandi samlagast sínum vilja — tekið af sjer sinn vilja stað, það er Guð bæði í sínum helgan sannandi anda sinn — en maðurinn var áður lágt þeirri undir það og hann (Guð). Það sem á hinum lægri stigunum var skoðað eins og hönd í hið nauðsyn, það tekur mannsins andi í sátt við sig, og skoðar það eins og ráðstöfun Guðs. til að efla með nýtt sína —, hvað þessa sjónarmiði segir postulinn í 1 Kor. 3.22, — alt er yðar, n.l. hinn kristni maður, skoðar alt sem þjónandi Guðsríkis, af því hann trúir á forsjónina (Ró. 8,28; — Ró. 8, 35.39.) —. Öll heyrn, óheyrn, gjæfa og ógjæfa, er til að efla hins kristna manns sáluvelferð, eða efla framfarir Guðsríkis. — Þetta sjest líka í kristindómsins lærdómi, um náðargáfurnar í andans ríki (1 Kor. 12, 13,14; — þarsem trúin á forsjónina er þar, það sem á hinum lægri stigunum er skoðað gjöf náttúrunnar — skoðað sem gjafir eða gáfur náðarinnar (Akt. 16,6;) er sagt, að heilagur andi hafi aptrað postulunum frá að boða fagnaðarboðskapinn. Frá veraldlegu sjónarmiði, hefði þetta verið kennt hinum ýmsu tálmandi kringumstæðum, en svo skilur heilög nýtekning það, það var ekki forlagaandi, heldur Guðlegur- eða heilagur-andi, Guðleg ráðstöfun, eðni og helg tilskipun, frá Guðsríkis sjónarmiði skoðað —. Hjer við að skoðast á forlagatrúin, og Kalvín (þinni) skilur það svo, að þetta hafi átt svona að vera frá upphafi útvaldanna ákvarðað sjerhvorjum manni og þessvegna hlaut það að vera það svo á dögum gamla testamentisins, og einnig að koma fram í nýjatestamentinu, en Kal. og forlagatrúin, setja sig hjer á rangt sjónarmið. Þeir skoða Guðs ráðsályktun einungis í byrjun hennar, en ekki gang hennar gegnum söguna; Postularnir hinu móti, skoða Guðsráðsályktunin frá kristilegu sjónarmiði, þeir skoða hana við takmark sitt, þegar hún er búin að ná nýtja sínu, þeir verða varir eptir alla hina liðnu sögu, líta eptir gang Guðlegrar ráðsályktunar gegnum gang heimsins, hún kemur forsjónarskoðun fram, en rekkud ... (?)